

Ruszczyć

malarstwo/painting

BOSZ
art

Portret Ferdynanda Ruszczyca
1895–1905

Portrait of Ferdynand Ruszczyca
1895–1905

Ruszczyć

malarstwo/painting

BOSZ
art

Ferdynand Ruszczyc (1870–1936), jeden z gigantów Młodej Polski, neoromantyk i „filozof natury”, połączył w swej twórczości znakomite wykształcenie zdobyte w petersburskiej akademii, młodopolską estetykę, filozofię pesymizmu i symbolizmu oraz ogromne przywiązanie do rodzinnych stron – Bohdanowa i Wilna. Zajmował się malarstwem, rysunkiem, grafiką użytkową, scenografią, był pedagogiem w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych, w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych i na Uniwersytecie im. Stefana Batorego w Wilnie. Najważniejszym miejscem dla Ferdynanda Ruszczycy był rodzinny Bohdanów, gdzie powstały jego najlepsze prace inspirowane naturą, jej żywiołowością i zmysłowością, kompozycje niepozbawione mistycznego sensu i symboliki. Były to monumentalne eposy, rodzone z fascynacji pięknem przyrody i radością życia, ilustrujące przyrodę samotną, bezludną, rządzoną żywiołami. W 1902 roku w liście skierowanym do kolekcjonera Feliksa Jasińskiego zadeklarował: „[...] wszystkie żywioły o ile je namaluję będą do Pańskiej dyspozycji – powietrze, woda i ziemia [...] brak jeszcze ognia”.

Szczególnie cenił żywioł ziemi, symbolizujący nieśmiertelność. Pasjonowała go dramatyczna ziemia-natura, jakże czytelna w *Starych jabłoniach*, a przede wszystkim w obrazie *Ziemia*. Jego wystawienie w latach 1899–1900 w Wilnie i w warszawskiej Zachęcie stało się wydarzeniem artystycznym, i „z dziś na jutro nieznanym malarz staje się powagą

Ferdynand Ruszczyc (1870–1936), one of the giants of the Young Poland period, a neo-romantic and a ‘natural philosopher’, combined in his art his excellent education at the Saint Petersburg Academy, the aesthetics of Young Poland, the philosophy of pessimism and symbolism, and his great attachment to his homeland – Bahdanau and Vilnius. He was occupied with painting, drawing, applied graphics, stage designs, as well as teaching at the School of Fine Arts in Warsaw, the Academy of Fine Arts in Kraków, and the Stefan Batory University in Vilnius. Ferdynand Ruszczyc’s favourite place was his hometown of Bahdanau, where he created his best pieces inspired by nature, its exuberance and sensuality – compositions rich in mystical sense and symbolism. They were monumental epics, rooted in a fascination with natural beauty and the joy of life, illustrating lonely, uninhabited nature ruled by the elements. In 1902, in a letter to the collector Feliks Jasiński, he declared: “[...] all elements, provided I paint them, will be at your disposal – the air, water and earth [...] there is no fire yet.”¹

He was especially fond of the element of earth, symbolising immortality. He was passionate about the dramatic earth–nature, very clearly visible in *Old Apple Trees*, but most of all in the painting *Earth*. Its display at exhibitions at the turn of 1899 and 1900 in Vilnius and the Zachęta Art Gallery in Warsaw became an artistic event, and “an unknown painter has become someone overnight, and the name of Ruszczyc, a landowner

i nazwisko – Ruszczyc, ziemianin z Oszmiany, gruchnęło po Polsce”.

Nie mniej uprzywilejowany był najszlachetniejszy z żywiołów, czyli woda, początkowo interpretowany w obrazach marynistycznych, następnie w seriach bohdanowskich młynów i lirycznych, wręcz sennych w nastroju, widokach rzeki Wilejki. Apogeum dramatu żywiołu wody osiągnął artysta w obrazie *Nec mergitur* (*Legenda żeglarska*) ilustrującym groźny żywioł atakujący dryfujący statek, odczytywany jako symbol ojczyzny.

Z motywem ziemi koresponduje kolejny żywioł – powietrze, symbolizujący nieskończoność, wieczność, dążenie do wolności, który w kompozycjach Ruszczycy przyjął formę materialnych wręcz podmuchów wiatru i skłębionych chmur, znanych m.in. z obrazów *Stary dom*, czy *Ziemia*.

Żywioł ognia reprezentuje jedyna kompozycja *Sobótka* z 1898 roku.

W 1907 roku Ferdynand Ruszczyc objął katedrę pejzażu po Janie Stanisławskim w krakowskiej ASP, po roku złożył jednak dymisję zrażony do tamtejszych intryg i skandali. „Osiadł w Wilnie nie po to, by w nim mieszkać, lecz ażeby Wilno służyć”³. Przestał malować, zaangażował się natomiast w pracę pedagogiczną na uniwersytecie i prace konserwatorskie. Jego pasją stał się teatr i scenografia, zajął się grafiką ilustracyjną oraz plakatową oraz wystawiennictwem.

Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska

from Ashmyany, has thundered across Poland.”²

No less privileged was the noblest of elements, water, initially interpreted in maritime paintings, then in the series of Bahdanau mills, and lyrical, even moodily dreamy, views of the Vilnia River. The drama of the water element culminated in the painting *Nec Mergitur* (*Seafaring Legend*), depicting the perilous element attacking a drifting ship, seen as a symbol of his homeland.

Another element corresponds with the motif of the earth – air, symbolising infinity, eternity, the pursuit of freedom, which in Ruszczyc’s composition took the form of tangible gusts of wind and billowing clouds known, among others, from the paintings *Old House* or *Earth*.

The element of fire is shown in a single painting, *Kupala Night* from 1898.

In 1907, Ferdynand Ruszczyc was appointed head of the landscape art department after Jan Stanisławski at the Academy of Fine Arts in Kraków; he resigned after a year, discouraged by the intrigues and scandals there. “He settled down in Vilnius not in order to live there but to serve the city.”³ He stopped painting and occupied himself with university teaching and art conservation works. He became passionate about theatre and stage design, and he turned to illustration and poster graphics as well as exhibition design.

Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska

- ¹ Z listu F. Ruszczyca do F. Jasieńskiego, rękopis w Muzeum Narodowym w Krakowie.
- ² K. Tichy, *Wspomnienia o Ferdynandzie Ruszczycu* [w:] *Ferdynand Ruszczyk. Życie i dzieło*, Wilno 1939.
- ³ J. Bułhak, *Dlaczego Ruszczyc przestał malować? Wspomnienia pośmiertne*, Wilno 1936.

- ¹ From F. Ruszczyca's letter to F. Jasieński, manuscript in the National Museum in Kraków.
- ² K. Tichy, "Wspomnienia o Ferdynandzie Ruszczycu" [in:] *Ferdynand Ruszczyk. Życie i dzieło*, Wilno, 1939.
- ³ J. Bułhak, *Dlaczego Ruszczyc przestał malować? Wspomnienia pośmiertne*, Wilno, 1936.

Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska – historyk sztuki, autorka m.in. książek: *Sztuka Młodej Polski, Jacek Malczewski. Życie i twórczość*, *Józef Pankiewicz, Jan Stanisławski i jego uczniowie*, *Ferdynand Ruszczyk, Kossakowie*, *Hanna Rudzka-Cybis*, a także *Sztuka II RP* i *Sztuka w czasach PRL-u*.

Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska – art historian, author of the books *Sztuka Młodej Polski*, *Jacek Malczewski. Życie i twórczość*, *Józef Pankiewicz*, *Jan Stanisławski i jego uczniowie*, *Ferdynand Ruszczyk*, *Kossakowie* and *Hanna-Rudzka Cybis*, as well as *Sztuka II RP* and *Sztuka w czasach PRL-u*.

Chata
około 1895
olej na płótnie
naklejonym na tekturę
20 × 26,2 cm

Cottage
circa 1895
oil on canvas
mounted on cardboard
20 × 26.2 cm

Dwie łodzie żaglowe
1896
olej na płótnie
43,5 × 31,5 cm

Two Sailing Boats
1896
oil on canvas
43.5 × 31.5 cm

Ziemia
1898
olej na płótnie
171 × 219 cm

Earth
1898
oil on canvas
171 × 219 cm

Kościoty wileńskie
1899
olej na płótnie
naklejonym na tekturę
46 × 30 cm

Vilnius Churches
1899
oil on canvas
mounted on cardboard
46 × 30 cm

*Pejzaż z okolic
Bobdanowa*
1900
olej na płótnie
naklejonym na tekturę
31 × 45,6 cm

*Landscape from
the Neighbourhood of Bahdanau*
1900
oil on canvas
mounted on cardboard
31 × 45.6 cm

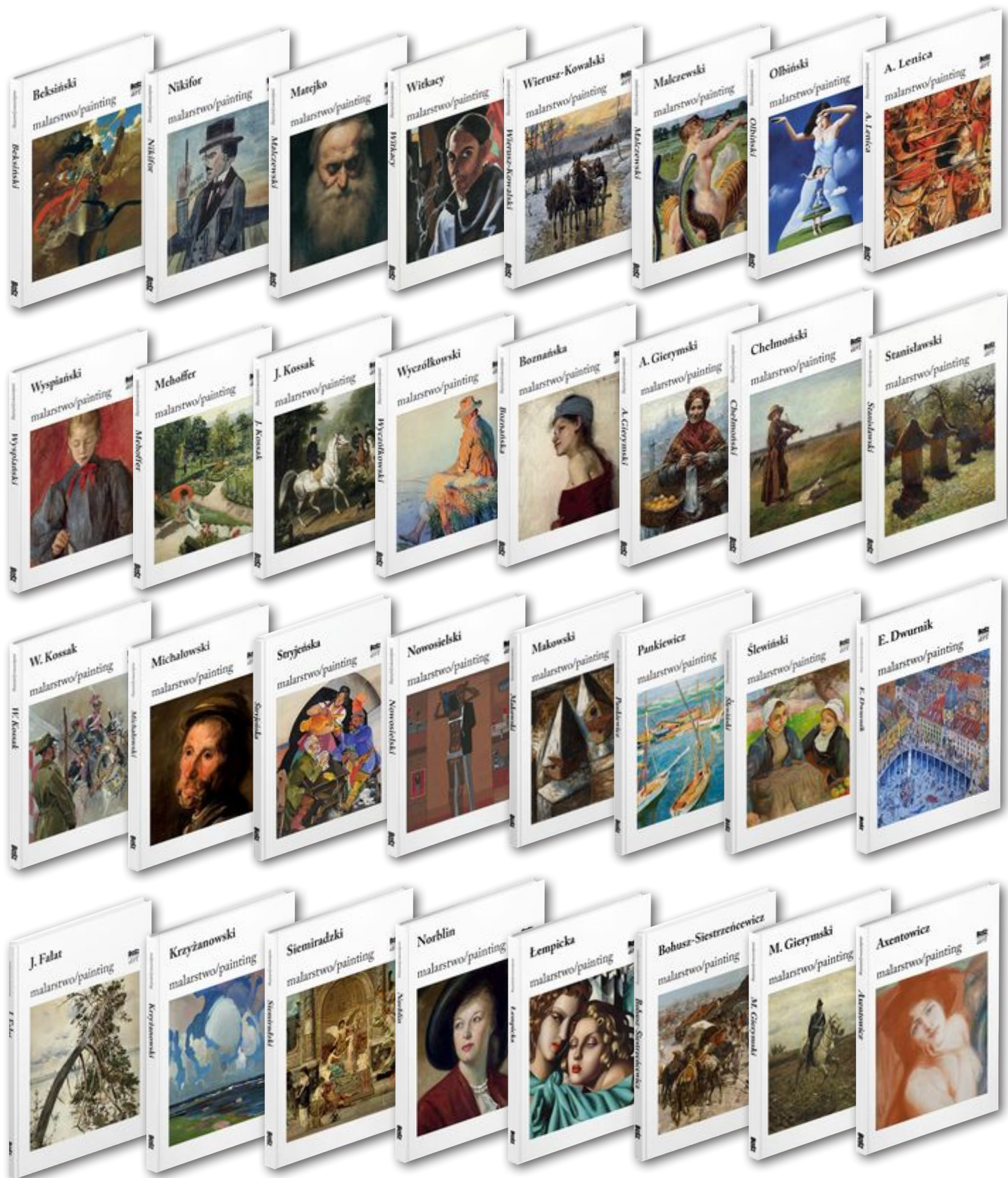
Nec mergitur
(*Legenda żeglarska*)
1904–1905
olej na płótnie
204 × 221 cm

Nec Mergitur
(*Seafaring Legend*)
1904–1905
oil on canvas
204 × 221 cm

Wydawnictwo BOSZ
BOSZ Szymanik i wspólnicy spółka jawna
38-722 Olszanica 311
Biuro: ul. Przemysłowa 14, 38-600 Lesko
tel. +48 13 469 90 00
fax +48 13 469 61 88
biuro@bosz.com.pl
www.bosz.com.pl

BOSZ

Zobacz także
inne tytuły
Wydawnictwa Bosz

Dotychczas w serii ukazały się minialbumy:

Beksińskiego, Nikifora, Matejki, Witkacego, Wierusza-Kowalskiego, Malczewskiego, Olbińskiego, Alfreda Lenicy, Wyspiańskiego, Mehoffera, Juliusza Kossaka, Wyczółkowskiego, Boznańskiej, Aleksandra Gierymskiego, Chelmońskiego, Stanisławskiego, Wojciecha Kossaka, Michałowskiego, Stryjeńskiej, Nowosielskiego, Makowskiego, Pankiewiczza, Ślewińskiego, Dwurnika, Fałata, Krzyżanowskiego, Siemiradzkiego, Norblina, Łempickiej, Bohusza-Siestrzeńcewicza, Maksymiliana Gierymskiego, Teodora Axentowicza

140 × 190 mm • 64 strony • ok. 60 ilustracji • oprawa twarda • PL-EN

Seria minialbumów prezentujących twórczość najwybitniejszych światowych malarzy

Dotychczas ukazało się 11 minialbumów.

W serii dostępne także:

Vincent Van Gogh. Malarstwo światowe, Albrecht Dürer. Malarstwo światowe, Claude Monet. Malarstwo światowe, Caravaggio. Malarstwo światowe, Peter Paul Rubens. Malarstwo światowe, Anthony van Dyck. Malarstwo światowe, Francisco de Goya y Lucientes. Malarstwo światowe, Auguste Renoir. Malarstwo światowe, Tycjan. Malarstwo światowe

140 × 190 mm • 64 strony • 54 ilustracje • oprawa twarda • PL-EN

Najświetniejsze polskie malarki – zestaw w etui

Zestaw trzech miniaturowych albumów w etui poświęcony wybitnym polskim malarkom – Oldze Boznańskiej, Tamarze Łempickiej i Zofii Stryjeńskiej.

Olga Boznańska to najwybitniejsza polska malarka okresu Młodej Polski, tworząca w nurcie realizmu i impresjonizmu.

Album stanowi wybór najlepszych prac Olgi Boznańskiej z całego okresu jej twórczości. Czytelnik znajdzie w nim ponad 50 znanych i mniej znanych reprodukcji, uzupełnionych wstępem poświęconym twórczości artystki.

Tamara Łempicka to najbardziej znana polska artystka na świecie. Jej obrazy należą do najchętniej kupowanych i osiągają zawrotne ceny na aukcjach. Elegancka, błyskotliwa skandalistka w Paryżu zrobiła furorę portretami o świetlistych, żywych kolorach z wyraźnymi cieniami i w niestandardowej stylizacji. Z tego okresu pochodzą *Autoportret w zielonym bugatti*, *Portret Iry P.* oraz akty *Andromeda* i *Kobieta z gołębiem*.

Zofia Stryjeńska nazywana jest „księżniczką malarstwa polskiego”. Jej przepiękne duchem słowiańskim prace zachwycają wielobarwnością i porywają żywiołowością. Są świadectwem niezwyklej wyobraźni, humoru i niepowtarzalnego talentu. Zaprezentowane w książce reprodukcje pochodzą ze zbiorów muzealnych oraz kolekcji prywatnych w Polsce i na świecie.

150 × 190 × 50 mm • 64 strony • 60 ilustracji • oprawa twarda • PL-EN

BOSZ
art

DRUKARNIA ARTYSTYCZNA

Kierując się wieloletnim doświadczeniem wydawniczym oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, stworzyliśmy dział BOSZart, zajmujący się reprodukowaniem dzieł polskich artystów. Najwyższej klasy drukarka wielkoformatowa (Epson p9000) zapewnia dokładne odwzorowanie i nasycenie barw. Drukujemy, używając tylko oryginalnych, nietoksycznych tuszy pigmentowych na bazie wody. Nie używamy szkodliwych farb solwentowych.

Drukujemy na papierach: powlekanych, niepowlekanych, samoprzylepnych, fotograficznych oraz na płótnie, które na życzenie naciągamy na krosno (blejtram).

Jesteśmy wyłącznym producentem reprodukcji dzieł Tamary Łempickiej, Zofii Stryjeńskiej oraz Zdzisława Beksińskiego na płótnie.

Zapraszamy do zapoznania się pełną ofertą drukarni na naszej stronie internetowej:

WWW.BOSZART.PL